

Първият период е този отъ за-
раждането на самата индустрия — 1899 г.
до 1914 г. Това е периодътъ на преодоляване
на всички трудности, създавани отъ не-
сигурнитѣ стопански условия презъ това
време въ страната ни, както и отъ консер-
вативния духъ въ консумативнитѣ навици
на българина, дори и въ градоветѣ.

Вториятъ периодъ отъ 1914 до 1935
год. Това е периодътъ на развитие и стабили-
зиране на консервната индустрия въ Бъл-
гария. Презъ този периодъ биватъ регистри-
рани две важни постижения на българската
консервна индустрия. Първо, преодоляна е
рутината на примитивното консервиране на
зеленчуци, като широко се популяризира
консумацията на консервиранитѣ въ хер-
метически затворени сѣдове зеленчуци. Второ,
презъ това време се създава у насъ и рибно-
консервната индустрия за производство на
сардели като масовъ артикулъ.

Началото на рибноконсервната инду-
стрия започва отъ градъ Варна презъ 1923
година. Първитѣ пионери на това дѣло бѣ-
ха г. г. Бр. Кирякови въ съдружие съ своя
зетъ Илия Ивановъ, по сетне отдѣлилъ се
въ самостоятелно предприятие отъ сѣщия
родъ.

Отъ 1923 до 1929 г. тази индустрия си
остава твърде ограничена и нейното разви-
тие отива твърде трудно. Тя трѣбва да прео-
долява много прѣчки отъ технически, кон-
сумативенъ, фискаленъ и др. характеръ. Пър-
воначалното годишно производство се е ко-
лебаело около 3 до 4000 кутии сардели отъ
по 250 гр. Къмъ 1925 г. това производство
се увеличава почти петорно. Тежки акции
обременяватъ това производство и прѣчатъ
на неговото правилно развитие. Следъ 1929
година тази индустрия почва бързо да се
развива, поради премахването на акциза.
Консумацията на сарделитѣ се популяризи-
ра и увеличава. Увеличаватъ се вноснитѣ ми-
та върху чуждестраннитѣ сардели. Презъ
1932 г. се откриха две нови сарделени фа-
брики въ гр. Бургасъ, като центъръ съ по-
богатъ риболовъ. Презъ 1935 г. имаме вече
въ цѣла България 5 рибноконсервни фа-
брики.

Презъ този втори периодъ въ разви-
тието на консервната индустрия у насъ сѣ
били основани 17 нови фабрики и тѣхното
производство нараства отъ около 25,000 кгр.
зеленчукови консерви до 2,256,000 кгр. презъ
1936 г. Инвестиранитѣ въ тази индустрия
капиталъ се увеличава отъ 640,000 лв. презъ
1914 година на 5,800,000 лв. презъ 1936 г.
Най-много консервни фабрики сѣ били от-
крити презъ 1925 г.

Това е периодъ, както казахме, на раз-
витие и стабилизиране на консервната ин-
дустрия у насъ и усилията ѝ да се издигне
въ техническо отношение до положението
на модерна индустрия.

Този периодъ на бързъ възходъ въ кон-
сервната индустрия не мина така гладко. И
тя, както много други български индустрии,
бѣ чувствително засегната отъ свѣтовната
стопанска криза презъ 1929—1935 г. Презъ
първата фаза на тази криза 1929/31 г.
ценитѣ на зеленчуковитѣ консерви спаднаха
съ около 35%. Следъ това, поради настѣпилия
застой и обедняването на градскитѣ маси,
това се отрази значително неблагоприятно
за консервната индустрия. Считайки все още
консумацията на консервитѣ за луксъ, кон-
суматоритѣ се ограничиха въ това напра-
вление. Пласментътъ на консервитѣ намаля-
ваше, конкуренцията се засилваше при единъ
ограниченъ вътрешенъ пазаръ и несигур-
ностъ въ плащанията. Започна сътресение
въ консервната индустрия. Три голѣми пред-
приятия — консервни фабрики — трѣбваше
да ликвидиратъ доброволно или съ фалитъ,
нѣколко по-малки работилници загинаха не-
забелязано.

Това сътресение отъ една страна, заси-
лената конкуренция и надпроизводство, как-
то и ограничениятъ вътрешенъ пазаръ, отъ
друга, насочиха вниманието на ръководите-
литѣ въ консервната индустрия къмъ про-
никване въ чуждитѣ пазари съ български
зеленчукови консерви.

Отдѣлни и ограничени опити бѣха вече
направени и по-рано въ тази насока, обаче
тѣ не бѣха така насърчителни.

Итало-абисинската война презъ 1935
и 1936 г. откри неочаквано благоприятни
перспективи за нашата консервна индустрия.
Подъ знака на прокарания режимъ на санк-
ции срещу Италия, се почувствува дирене на
доматени консерви въ голѣмитѣ европейски
пазари, като Англия, Германия и Сканди-
навскитѣ страни. За българската консервна
индустрия се откриваха възможности да
работи вече за експортъ.

И тукъ започва третиятъ и най-
важниятъ периодъ въ развитието на бъл-
гарската консервна индустрия. Касаеше се
за производството и износа на консерви-
рани зеленчуци и на първо мѣсто домати
и доматино пюре.

Идеята за масовото развитие на дома-
тената култура у насъ за индустриално
преработване, при наличнитѣ благоприятни
условия, сѣществуваше още отъ по-рано.
Нѣвга лансирана тази идея отъ бившия ми-